माछापुच्छ्रे गाउँपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्डः ०५ संख्याः ०७ मितिः २०७८।११।२३

भाग-२

सम्बत् २०७८ सालको कार्यविधि नं. ३

लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७८

प्रस्तावनाः प्रत्येक व्यक्तिको सुरक्षित र सम्मानजनक तवरले बाँच्न पाउने अधिकारको सम्मान गर्दै घर परिवार भित्र, घर परिवारसँग गासिएका वा घरपरिवार बाहिर हुने हिंसाजन्य कार्यलाई दण्डनीय बनाई त्यस्तो कार्य नियन्त्रणको गर्न लंङ्गिक हिंसा र घरेलु हिंसाबाट पीडित प्रभावित व्यक्तिलाई संरक्षण गरी न्याय प्रदान गर्ने सम्बन्धमा आर्थिक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय देखिएकोले **माछापुच्छ्रे गाउँपालिका प्रशासकीय कार्यविधि नियमित गर्ने ऐन, २०७४ को दफा** ४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरि माछापुच्छ्रे गाउँ कार्यपालिकाले यो कोष सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि बनाएको छ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः** (१) यो कार्यविधिको नाम **"लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष (सञ्चालन) कार्यविधि, २०७८"** रहेको छ।

(२) यो कार्यविधि तुरुन्त लागु हुनेछ।

२. **परिभाषाः** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमाः

(क) **"कार्यालय"** भन्नाले माछापुच्छ्रे गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय सम्झनु पर्दछ।

(ख) **"कार्यपालिका"** भन्नाले माछापुच्छ्रे गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकालाई सम्झनु पर्दछ।

(ग) **"कोष"** भन्नाले नियम ३ बमोजिमको लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष सम्झनु पर्दछ।

(घ) **"पीडित"** भन्नाले लैङ्गिक हिंसाबाट पीडित वा प्रभावित व्यक्ति सम्झनु पर्दछ।

(ङ) **"सञ्चालक समिति"** भन्नाले नियम ८ बमोजिमको सञ्चालक समिति सम्झनु पर्दछ।

(च) **"लैङ्गिक हिंसा"** भन्नाले कार्यास्थल सार्वजनिक स्थल घरपरिवारमा हुने यौनजन्य दुर्व्यवहार सामाजिक कुरीतिजन्य व्यवहार लगायत लैङ्गिकताको आधारमा हुने सबै प्रकारको हिंसा सम्झनु पर्दछ।

३. **कोषको स्थापनाः** (१) लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष नामको एक कोष स्थापना गरिएको छ।

स्थानीय राजपत्र माछापुच्छ्रे गाउँपालिका

(२) कोषमा देहाय बमोजिमका रकमहरु रहनेछन्;-

(क) संघ वा प्रदेश बाट प्राप्त रकम,
(ख) माछापुच्छ्रे गाउँपालिका बाट प्राप्त रकम,
(ग) स्वदेशी व्यक्ति वा संघ संस्थाबाट प्राप्त रकम,
(घ) विदेशी व्यक्ति वा अन्तराष्ट्रिय संघ संस्थाबाट प्राप्त रकम,
(ङ) बैंक खातामा रहेको मौज्दात बाट प्राप्त व्याज रकम,
(च) अन्य कुनै स्रोतबाट प्राप्त रकम,

४. **कोषमा रकम जम्मा गर्ने:** महिला तथा बालबालिकाको हकहित संरक्षणका लागि गाउँपालिकाले बार्षिक रुपमा तोके बमोजिमको प्रतिशत बराबरको रकममा नघटाई कोषमा जम्मा गर्नु पर्नेछ।

५. **कोषको उपयोग:** (१)कोषको रकम देहायको कामको लागि पीडितलाई उपलब्ध गराउन उपयोग गरिनेछ:-

(क) तत्काल उद्धार गर्न,
(ख) औषधि उपचार गर्न,
(ग) राहत प्रदान गर्ने तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउन,
(घ) सिपमूलक तालिम प्राप्त पीडितलाई स्वरोजगारका लागि व्यवसाय स्थापना खर्च रकमको अनुदान को रुपमा प्रदान गर्न
(ङ) कानुनी सहायता मनोवैज्ञानिक उपचार तथा मनोविमर्श प्रदान गर्न,
(च) पुनर्स्थापना गराउने,
(छ) लैङ्गिक हिंसा र यौनजन्य दुर्व्यवहारको कसुरबाट पीडितले प्रचलित कानुन बमोजिम कसुरदारबाट प्राप्त गर्नुपर्ने क्षतिपुर्ति त्यस्तो कसुरदारको कुनै सम्पती नभएको कारणबाट प्राप्त गर्न नसक्ने देखि अदालतको आदेश बमोजिमको रकम पीडितलाई क्षतिपुर्ति स्वरुप भराउन लेखी आएमा यस्तो क्षतिपुर्ति दिन,
(ज) पीडितको लागि सञ्चालक समितीले तोके बमोजिमको अन्य काममा प्रयोग गर्न,

स्थानीय राजपत्र माछापुच्छ्रे गाउँपालिका

(२) उपनियम (१) मा जस्तोसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि सञ्चालक समितीले लैङ्गिक हिंसाबाट पीडित वालबालिका तथा किशोर किशोरी वा लैङ्गिक हिंसाबाट प्रभावित भई लागु पदार्थको दुर्व्यसनमा फसेका वा मानसिक रोगि भई सडकमा आएका व्यक्तिलाई प्राथमिकता दिई कोषको रकम खर्च गर्न सक्नेछ।

६. **कोषको रकम अन्य काममा उपयोग गर्न नसकिने:** (१) कोषको रकम नियम (५) मा लेखिए वाहेकको अन्य कार्यमा उपयोग गर्न सकिने छैन ।

(२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि सञ्चालक समितिको बैठक सञ्चालन गर्न लाग्ने खर्चको लागि कोष रकम उपयोग गर्न सकिनेछ।

७. **कार्यालयलाई रकम उपलब्ध गराउने:** पीडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउनका लागि सञ्चालक समितीले कोषबाट कार्यालयको नाममा रकम निकासा दिनेछ।

८. **सञ्चालक समितीको गठन:** (१) पीडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने काम समेतको लागि सञ्चालक समिती रहनेछ।

(२) सञ्चालक समितीको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ।

(क) गाउँपालिका उपाध्यक्ष	- संयोजक
(ख) सामाजिक विकास समिती संयोजक	- सदस्य
(ग) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	- सदस्य
(घ) संयोजकले तोकेको कार्यपालिकाको महिला सदस्य	- सदस्य
(ङ) आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख	- सदस्य
(च) न्यायिक समितिको उजुरी समन्वयकर्ता	-सदस्य
(ज) महिला तथा बालबालिका शाखा प्रमुख	- सदस्य सचिव

(३) उपनियम (२) को खण्ड (घ) बमोजिमको सदस्यको पदावधि ३ बर्षको हुनेछ।

(४) सञ्चालक समितीको सचिवालय कार्यालयमा रहनेछ।

स्थानीय राजपत्र माझखण्ड गाउँपालिका

(५) संञ्चालक समितीको बैठक सम्वन्धी कार्यविधि सो समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

९. सञ्चालक समितीको काम, कर्तब्य र अधिकार : संञ्चालक समितीको काम, कर्तब्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :

(क) पीडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने,

(ख) राहत तथा आर्थिक सहयोगको सदुपयोग भए वा नभएको सम्वन्धमा अनुगमन गर्ने वा गराउने,

(ग) स्थानीय तहमा लैङ्गिक हिंसा निवारणको क्षेत्रमा कार्यरत विभिन्न संघ ,संस्था तथा निकायहरु वीच समन्वय गर्ने ,

(घ) लैङ्गिक हिंसा हुँन नदिनको लागी स्थानीयस्तरमा जनचेतनामुलक कार्यक्रम संञ्चालन गर्ने,

१०. राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने रकमको हद र आधार : (१) यस नियमावली बमोजिम पीडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउँदा देहायको आधारमा रकममा नबढ्ने गरी उपलब्ध गराईनेछ।

(क) पीडितलाई तत्काल उद्धार गर्नु पर्ने भएमा सवारी साधन प्रयोग गर्न पर्ने भए सार्वजनिक सवारी साधानबाट यात्रा गर्दा लाग्ने भाडा रकम, खाना खर्चवापत र बास बस्नु पर्ने भए सो वापत छुट्टै रकम दिने,

(ख) पीडितलाई अस्पताल भर्ना गरी औषधी उपचार गर्न पर्ने भएमा अस्पताल आउँदा जादा सवारी साधन प्रयोग गर्नु पर्ने भए सार्वजनिक सवारी साधान प्रयोग गर्दा लाग्ने भाडा रकम,खाना खर्च ,अस्पताल बस्ने ब्यबस्था नभई बाहिर बस्नु परेमा बढीमा ३ दिनको बास खर्च र उपचार खर्च समेत उपलब्ध गराउने,

(ग) कानुनी सहायता, मनोवैज्ञनिक उपचार वा मनोविमर्शका लागि ५०००। रुपियामा नबढ्ने गरि लागेको यथार्थ खर्च,

स्थानीय राजपत्र मांगुफुछे गाउँपालिका

(घ) हिंसा पीडितले कुनै सिपमूलक तालिम प्राप्त गरी व्यवासय सञ्चालन गर्नका लागि वस्तुगत तथा नगद अनुदान माग गरेमा वढीमा प्रतिव्यक्ति रु दश हजार रुपैया,

(ङ) पुनर्स्थापनाको लागि बढिमा पाँच हजार रुपैया,

(च) सञ्चालक समितीले तोके बमोजिमको अन्य कामको लागि कामको प्रकृति हेरि बढीमा दश हजार रुपैया

(२) उपनियम (१) बमोजिमको रकम अपर्याप्त भएको मनासिव आधार र प्रमाण सहित कुनै पीडितले कार्यालयमा निवेदन दिएमा र सो व्यहोरा मनासिव देखिएका सञ्चालक समितीले त्यस्तो पीडितलाई पाँचहजार नबढ्ने गरि मनासिव रकम थप गरि दिन सक्नेछ।

११. राहत तथा आर्थिक सहयोग प्राप्त गर्न निवेदन दिनु पर्ने :(१) यस कार्यविधि वमोजिम राहत तथा आर्थिक सहयोग प्राप्त गर्न चाहने पीडित वा सरोकारवाला व्यक्तिले राहत तथा आर्थिक सहयोग पाउनु पर्ने मनासिव कारण खुलाई वडा कार्यालयको सिफारिस सहित वा न्यायिक समितिको सिफारिस मार्फत महिला तथा वालवालिका शाखामा निवेदन दिनु पर्नेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम प्राप्त भएको निवेदन जाँचवुझ गर्दा पीडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग गर्नु पर्ने देखिएमा संञ्चालक समितिले नियम १० को अधीनमा रही पीडितलई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउनेछ।

१२. तत्काल रकम उपलब्ध गराउन सक्ने : (१) यस कार्यविधमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखीएको भएतापनि पीडितलाई तत्काल उद्धार, औषधी उपचार, पुर्नस्थापना वा राहत तथा आर्थिक सहयोग प्रदान नगरेमा गम्भिर तथा मानविय क्षति हुने देखिएमा सञ्चालक समितको अध्यक्षले सो प्रयोजनको लागी कोषबाट रु १०,०००।- (रु दश हजार मात्र) नवढ्ने गरी मनासिव रकम सम्वन्धित पीडितलाई उपलब्ध गराउन सक्नेछ।

(२) उपदफा (१) वमोजिमको अवस्था परि संञ्चालक समितिको अध्यक्षबाट पीडितलाई रकम उपलब्ध गराईएकोमा त्यसरी रकम उपलब्ध गराईए पछि वस्ने संञ्चालक समितिको बैठकवाट सो विषयको अनुमोदन गराउनु पर्नेछ।

१३. थप रकम निकासा माग गर्न सक्ने: (१) कोषमा रहेको रकम अपर्याप्त भएमा रकम अपर्याप्ततताको कारण खुलाई सञ्चालक समितिले थप रकम माग गर्न सक्नेछ।

(२) उपनियम (१) वमोजिम थप रकम माग भई आएमा गाउँपालिकाले आवश्यकता र औचित्यता हेरी कोषमा थप रकम निकासा दिन सक्नेछ।

१४. छुट्टै खाता खोल्नु पर्ने: (१) गाउँपालिकाबाट प्राप्त भएको रकम कुनै वाणिज्य बैंकमा छुट्टै खाता खोली जम्मा गर्नु पर्नेछ।

(२) उपनियम (१) वमोजिमको खाताको सञ्चालन कार्यालय प्रमुख र लेखामा काम गर्ने मुख्य कर्मचारीको संयुक्त दस्ताखतबाट हुनेछ।

१५. कोषको लेखा र लेखापरीक्षण: (१) कोषको आय व्ययको लेखा प्रचलित कानुन बमोजिम राखिनेछ।

(२) कोषको लेखापरिक्षण महालेखापरीक्षकबाट हुनेछ।

१६. आवर्ति (रिभल्भीङ कोष): यो कोष आवर्ति (रिभल्भीङ)कोषको रुपमा रहने छ।

१७. प्रतिवेदन पेश गर्ने: (१) सञ्चालक समितिले प्रत्येक २ महिनामा सो समितिबाट भए गरेका काम र कारवाहीको प्रतिवेदन कार्यापालिकालाई बुझाउनु पर्नेछ।

(२) कार्यालयले बार्षिक रुपमा प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्नुपर्नेछ।

१८. निर्देशन दिन सक्ने: कार्यापालिकाले संञचालक समितिको काम र कारवाहीको सम्वन्धमा सो समितिलाई आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ।

आज्ञाले

विष्णु प्रसाद पोखरेल

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

स्थानीय राजपत्र माछापुच्छ्रे गाउँपालिका

मूल्यः रु. २०।-

प्रकाशकः

माछापुच्छ्रे गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
लाहाचोक, कास्की